HE 239/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta

Suomen Ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto

Erikoistutkija Laura Saikku
Suomen Ympäristökeskus
10.11.2022

SYKE

Kunnan ilmastosuunnitelman sisältö – tavoitetason asettaminen

- SYKE pitää lakiehdotusta kuntien ilmastosuunnitelmavelvoitteen osalta hillinnän osalta kattavana ja yksityiskohtaisena
- On hyvä, että tavoitetaso voidaan asettaa kunnan lähtökohdista, on kuitenkin perusteltava jos kansallisista tavoitteista poiketaan. Perustelu voi olla sellaisen sektorin suuri osuus kunnassa, jonka päästöjen vähentäminen on kansallisestikin haastavaa.
- Tämä ei saa kuitenkaan johtaa siihen, että vaikeiden sektoreiden hillintätoimet sivuutetaan suunnitelmissa.

SYKE

Päästötavoitteen vertailuvuosi

- Lakiehdotuksessa tuodaan esiin, että kunta voisi asettaa itse päästötavoitteen vertailuvuoden.
- Suomen ympäristökeskus esittää, että vertailuvuodeksi asetetaan vuosi 1990 tai joku vuosi vuodesta 2005 eteenpäin.
- Nämä vuodet löytyvät Suomen ympäristökeskuksen päästölaskentajärjestelmästä, jolloin vertailu eri kuntien tavoitteiden välillä on mahdollista.

SYKE

Kompensaatiot

- Useat kunnat ovat sisällyttäneet päästövähennystavoitteisiinsa kompensaatioiden tai hyvitysmenettelyjen käytön. Näillä tarkoitetaan kuntien toiminnassa sitä, että kunta voi vähentää omia päästöjään käyttämällä muiden tekemiä päästövähennyksiä tai nielunlisäyksiä.
- Suomen ympäristökeskus esittää, että kuntien tulisi eritellä mikä osuus päästövähennystavoitteesta on tarkoitus saavuttaa päästökompensaatiotoimilla tai muulla laskennallisella hyvityksellä.

SYKE

Sopeutuminen

- Suomen ympäristökeskus esittää, että ilmastolaissa olisi perusteltua säätää, että kaikkien kuntien tulisi kirjata suunnitelmaan tärkeimmät sopeutumistarpeet.
- Velvoite tukisi kuntien tehtäviä esimerkiksi kaavoituksessa. Se motivoisi myös kuntia asettamaan kunnianhimoisia hillintätavoitteita ja edesauttaisi johdonmukaisen sopeutumispolitiikan toteutumista Suomessa.

SYKE

Päästötietojärjestelmä

- Päästötietojärjestelmä on välttämätön perusta kuntien ilmastosuunnitelmille
- SYKE pitää ehdotusta 50 000 euron määrärahan myöntämisestä riittävänä SYKElle esitetyn päästötietojärjestelmän ylläpitotehtävän hoitamiseen. Ilman tämän suuruusluokan pysyvää rahoitusta tehtävää ei voida hoitaa.

SYKE

Lopuksi

- Lakiehdotus tukee ja vahvistaa kuntien ilmastotyötä ja varmistaa, että kaikki kunnat saadaan suunnitelmallisen ilmastotyön piiriin.
- Lain toimeenpanon myötä kuntien potentiaali tukea ilmastonmuutoksen hillintää saadaan hyvin käyttöön.
- SYKE pitää lakiehdotusta kuntien ilmastosuunnitelmavelvoitteen osalta kokonaisuudessaan riittävän kattavana ja yksityiskohtaisena lukuun ottamatta sopeutumisen suunnittelua, josta tulisi tehdä velvoittavampi kuin esityksessä.

SYKE